

Wilbachs kunsterleksikon

<http://www.rosekamp.dk/Weilweb/J.htm#Jerichau> **Jens Adolf**

Jerichau, Nicolai **Harald** Adolph, 1851-78, Maler. F. 18. Aug. 1851 i Kbh., d. 6. Marts 1878 i Rom, begr. sst. (Prot. Kgd.). Forældre: Bhgr. J. A. J. (s. d.) og Elisabeth Baumann (se Jerichau Baumann, Elisabeth). Broder til Holger H. J. (s. d.). Gift 20. Marts 1875 i Konstantinopel med Maria (Mimmy) Kutzner, f. 10. Juni 1851 i Hirschberg, Schlesien, d. 8. Nov. 1876 i Neapel, D. af Overlærer Johann Gottlieb Theophilus K. og Charlotte Agathe Baumann.

Uddannelse: Begyndte at tegne hos Arkitekt Chr. V. Nielsen, besøgte Akad. 1867-68 og lærte at male hos A. Schovelin, F. C. Lund og E. Rasmussen Eilersen; 1868 Elev i Rom af J. A. Benouville. Rejser: 1868-69 Rom; 1870 Grækenland og Tyrkiet; 1871 Paris; 1872 Konstantinopel; derpaa Besøg i Danmark; 1874 Paris og Svejts; 1874-75 Konstantinopel; 1875-76 Capri og Neapel 1876-78 Rom. Udstillinger: Charl. 1873-79 (5 G. m. 9 Arb.); Nord. Udst. 1872; Paris 1878; 18. Nov. Udst. 1882; Raadhusudst. 1901.

Arbejder: Ponte Molle (1870); Parti fra Campagnen med Ruinerne af Byen Ninfa (1873, forh. Lerchenborg); Strandparti fra Capri (1876, Gøteborgs Kunstmus.); Moske i Konstantinopel. Duerne fodres (1875, Glyptoteket); En Karavane paa den libyske Slette ved Sardes (1878, tilh. Kunstmus., dep. i Sorø Akad.); desuden Arb. paa Koldinghus og i Øregaard Mus.

Harald Jerichau, der havde Stof i sig til en betydelig Kunstner, døde allerede som 26-aarig af Tyfus. Hans monumentalt anlagte Hovedværk, Sletten ved Sardes, viser eminent haandværksmæssig Kunnen, men skuffer i malerisk Henseende. J.B.H.

Thorald Jerichau i Ill. Tid., 1877-78, 322-24; E. Jerichau, f. Baumann: Til Erindring om Harald Jerichau, 1879; Auk.kat. 1879, 85; Jul. Lange: Billedkunst, 1884, 432-37; H. Rostrup i Danmarks Malerkunst, 1937, 191.

Jerichau, Holger Hvidtfeldt, 1861-1900, Maler. F. 29. April 1861 i Kbh., d. 25. Dec. 1900 sst., begr. i Hørsholm. Broder til Harald J. (s. d.). Gift 12. Maj 1886 i Roskilde med Anna Frederikke Birch, f. 28. Dec. 1861 paa Augustenborg, D. af Tingskriver, senere Branddirektør i Roskilde, Justitsraad Georg Emil B. og Frederikke Cecilie Leth.

Uddannelse: Blev som ung sat i Købmandslære i Tyskland og Italien, men afbrød Handelsvejen; undervistes i Beg. af Moderen, senere i Udlandet, uden dog at gennemgaa nogen Skole. Rejser: Levede med Afbrydelser i Italien, Sydrusland og Orienten (1893-94 i Indien); opholdt sig 1885-86 i Hørsholm. Udstillinger: Charl. 1884-90 (4 G. m. 14 Arb.); Kunstfor. 1890.

Holger Jerichaus Kunst gik ikke i Dybden, den imødekom det bredere Publikums Smag. Hans Sujetter er hentet fra Alverdens Lande, som han i umættelig Vandreløst gennemstrefede, og hvis Folkeliv og Landskaber han skildrede. Motivvalget er dog ofte banalt og Koloritten broget og sødladen. Kunstneren efterlod sig en anselig Produktion,

hvoraf Ungdomsarbejderne (Eftersars- og Vinterbilleder) fra Danmark er de lødige. J.B.H.

Rejseerindringer i Ill. Tid., 1894-95, 87-88, 102-04; Franz v. Jessen sst., 1900-01, 205; Dannebrog 17. Nov. 1894; Pol. 28. Dec. 1900 (N. V. Dorph); 15. Febr. 1898; Berl. Tid. 17. Nov. 1892; 16. Nov. 1894; 22. Marts 1895; 12. Febr. 1898; Auk.kat., 1888, 92, 94, 95, 97, 98, 1901 (Dødsbo), 1902..

Jerichau, Jens Adolf, 1816-83, Bhgr. F. 17. April 1816 i Assens, d. 24. Juli 1883 i Neder Draaby ved Jægerspris, begr. paa Fr.berg (Solbjerg). Forældre: Urtekræmmer, Løjtnant Carl Christian J. og Karen Birch. Gift 19. Febr. 1846 i Rom med Maler Elisabeth Maria Anna (Lisinska) Baumann (se Jerichau Baumann, Elisabeth).

Uddannelse: Kom efter Konfirmationen i Malerlære i Odense, men rejste efter 11/2 Aar til Kbh. 1831 og blev opt. paa Akad. Eft. s. A.; avancerede Juni 1833 til Modelsk. og vandt Dec. s. A. den lille, Dec. n. A. den store Sølvmed.; gik paa Malersk. og deltog Sommeren 1835 uden Held i Konk. om lille Guldmed.; begyndte derefter at modellere (Elev i Freunds Atelier 1836) og deltog 1837 uden Held i Guldmed.konk.; arbejdede Sommeren 1838 og i hvert Fald det flg. Aars Tid i Thorvaldsens Atelier i Rom (c. 6 Uger under dennes Vejledning). Stipendier: Akad. 1840; Treschow 1875. Rejser: 11. Maj 1838 (økonomisk Bistand fra Maler Caspare Preetzmann) med Fregatten Rota til Italien, ankom til Rom 12. Juli; fra Forsommeren til c. Sept. 1846 i Danmark, derpaa atter i Rom til Maj 1849; siden i Danmark; Vintrene 1854-55, 58-59, 66-67, 71-72 i, Rom; Sommeren 1867, Maj 1868 i London. Udstillinger: Charl. 1835-84 (21 G. m. 44 Arb.); Udst. i Rom 1842 til Fordel for Domkirken i Køln; Al-ad. i Stockholm 1856, 60, 70; Verdensudst. i London 1851, Paris 1867, Wien 1873; Nord. Udst. 1872; Raadhusudst. 1901; Paris, Jeu de Paume, 1928; Kunstfor.s Udst. af Modeltegn. 1905 og 1942; London 1948; Atelierudst. Marts 1881, Febr. 1883. Udmærkelser. Udst.med.1847; Medl. af Akad. Juni 1849; 1851 Guldmed. i London; 1854 Æresmedl. af Akad. i Stockholm; 1866 Medl. af l'Institut de France, Academie des Beaux-Arts; 1873 Guldmed. i Wien; 1879 Dr. phil. h. c. ved Kbh.s Universitet; 1881 Æresborger i Assens. Stilling og Hverv: 1849 Prof. ved Akad.; 1857-63 Direktør for samme.

Arbejder: Alexanders Bryllup med Roxane (Frise; Kompositionstegn. hjemsendt 1842, bestilt til Chr.borg; et Parti udst. i Rom 1842, paa Charl. 1843; udf. i smaa Partier, fuldført 1864 ved H. Conradsens Bistand, magasineret paa Chr.borg og brændt ved Slotsbranden 1884; Rekonstruktion i Gips ved H. Conradsen med enkelte originale Fragmenter (bl. a. Okser drives til Ofring, c. 1842), som ikke benyttedes paa Chr.borg, i Glyptoteket); Penelope (Statue 1843, Marmor 1843-45; Glyptoteket, og 1849, Bregentved); Herkules og Hebe (Gruppe 1845; Originalmodel, Glyptoteket; Marmor 1847-52, Chr.borg); Bulldog (Statue, omkr. 1845, Originalmodel, Fyns Stiftsmus.); Dreng leger med en Ged (Relief 1845; Originalmodel, Glyptoteket; Marmor, Kunstmus.); En Pantherjæger (Gruppe 1845; Originalmodel, Aalborg Mus.; Marmor 1847-48 til Fyrst Galitzin, samt til Baron Hambro (Guldmed., London 1851), Sir Francis Goldsmith, London og paa Glorup (et af dem udf. 1866-67); Bronze 1873, Kunstmus.; Afstøbninger, Glyptoteket); Gravmæle over Alma Goethe (Statue, 1846; Marmor 1854-55, Kirkegaarden i Weimar; Originalmodel og Marmor 1898 ved E. H. Bentzen i Kunstmus.); Fredens Engel (Statue 1846-47; Originalmodel, Aalborg Mus.; Marmor, opst. 1849 paa Prinsesse Charlottes Grav paa Kirkegaarden Santa

Maria della Pieta, Rom); Kristus (Skitse 1847, Statue 1848-49; Originalmodel, Aarhus Mus.; Marmor 1854-55, Gravmæle over Prinsesse Marianna af Nederlandene i Erbach am Rhein; Marmor 1859 (formindsket), Legemsstørrelse, Herlufsholm Kirke; Afstøbning, Glyptoteket); En Ged (Statuette, udst. 1849; Bronze, Kunstmus.); Adam og Eva efter Syndefaldet (Gruppe 1848-49, Medl. stykke til Akad.; Marmor 1891 ved Aug. Saabye i Kunstmus.; ændret Udg. 1855-56, Model i Kunstmus., Marmor paa Ledreborg); Thor (Statuette, udst. 1850, brændt Ler, Konk.-Skitse til Mindesmærket i Fredericia, Glyptoteket); Flora (Statue; Originalmodel, Aalborg Mus.; Marmor omkr. 1850, Kunstmus.); Dødens og Opstandelsens Engle (Gruppe 1850-51, Originalmodel Fyns Stiftsmus.); Slavinde (Statue 1852; Originalmodel, Aarhus Mus.; brændt Ler, købt 1852-53, Kunstmus.; Marmor 1855, Glyptoteket, og 1856, Aalborg Mus.); En sovende Høstpige (Statue, udst. 1852; Originalmodel, Fyns Stiftsmus.; brændt Ler, Kunstmus.; Marmor, Glyptoteket; Gips, Aalborg Mus.); David (Statue 1852-58; Originalmodel, Fyns Stiftsmus.; Bronze, afsl. 1861, foran Frue Kirke, Kbh.); Gravrelief over Bolette Puggaard (Marmor 1852, Holmens Kgd.); Kristus paa Korset (1853; Originalmodel, Glyptoteket; Bronze 1853; Marmor 1854; Bronze i S. Pauls Kirke, Kbh., foran Jesuskirken i Valby og i fl. Landsbykirker); Slave (Statue 1854; Originalmodel, Fyns Stiftsmus.; Marmor, Glyptoteket); Eckersbergs Mindetavle (Bronze 1855, Garnisons Kirke); Troens Engel (Statue 1855; Originalmodel, Aarhus Mus.; Model, Fyns Stiftsmus.; Marmor i Assens Kirke); Mindetavle over J. P. Mynster (1856, Marmor, Frue Kirke); De fire Evangelister (Relieffer 1856-58; Originalmodeller, Glyptoteket; i forstørret Maalestok i Store Hedinge Kirke); En lille Pige med Kattekillinger (Statue 1856; Marmor, Kunstmus.); Maria med Jesusbarnet (Gruppe, omkr. 1858, Gips, Glyptoteket); Legende Kattekillinger (lille Gruppe, 1861, Marmor, Kunstmus.); Badende Piger (Gruppe; Skitse, brændt Ler, Glyptoteket; Originalmodel 1862, Fyns Stiftsmus.; brændt Ler, Aalborg Mus.; Marmor, Guldmed. i Wien 1873, overarbejdet 1883, Kunstmus.; Marmorekspl. købt af Prinsesse Alexandra og paa Amalienborg); Adam og Eva før Syndefaldet (Gruppe 1863; Originalmodel brændt paa Chr.borg 1884; Marmor, Bryllupsgave fra danske Godsejere til Prinsesse Alexandra; Marmor 1904 ved E. H. Bentzen, Glyptoteket; Gips, South Kensington Mus., London og Aalborg Mus.); Slumrende Kærlighed (Skitse, brændt Ler, Glyptoteket; Gruppe 1865, Originalmodel, Aalborg Mus.; Gips, Glyptoteket); Døbefont med Troens og Haabets Engle (1866; Modeller i Aalborg og Fyns Stiftsmus.; Marmor til Baron Hambro; brændt Ler, Assens Kirke; Bronze, Store Hedinge Kirke; Marmor ved Aksel Hansen, Jesuskirken, Valby); Forsar, Efteraar (Marmorhoveder 1866, Glyptoteket; Originalmodeller, Fyns Stiftsmus.); Kristushoved (Marmor 1868, Glyptoteket); Lille Pige med en død Fugl (Statue, c. 1871; Marmor, Glyptoteket); Orfeus spiller for Mennesker og Dyr (Frise 1875 efter Tegn. fra 1841; Originalmodel, Studenterfor.; Afstøbning i Glyptoteket); Odysseus og Nausikaa (Relief, 1877 efter Tegning c. 1840; Originalmodel, Glyptoteket); Kampen mellem Hektor og Ajas (Frise, 1878-80 efter Tegn. c. 1840-45; Originalmodel, Glyptoteket); Amor hvisker en ung Pige i Øret (brændt Ler, Fyns Stiftsmus.; Skitse, brændt Ler, Kunstmus.); Monument for H. C. Ørsted (1860-71; Bronze, afsl. 1876, Ørstedsparken, Kbh.; Originalmodeller, Fyns Stiftsmus.; Originalmodel til Fortiden (ikke benyttet), 1862, Glyptoteket). Buster: Maleren J. W. Bottomley (1845, Gips, Glyptoteket); C. J. Thomsen (1852, Marmor, Fyns Stiftsmus.); H. C. Andersen (1852, Gips, Fr.borg); Fr. VII (1856, Marmor, Fr.borg); Chr. VIII (1857); A. G. Moltke-Huitfeldt (1860, Marmor, Glorup); A. F. Tscherning (1862; Gips, Kunstmus.; Marmor, Rigsdagen; opsi. i Svininge, Holbæk Amt); Chr. IX (1863, Marmor ved Vilh. Bissen, Fr.borg); Prinsesse Alexandra (1863, Gips, Glyptoteket og Kunstmus.); Elisabeth Jerichau Baumann (lille Buste, Gips, Fyns Stiftsmus.); Oberst Fr. Læssøe (1882; Originalmodel, Fyns Stiftsmus.; Marmor 1884 ved E. H. Bantzen, Fr.borg). Skitser, brændt

Ler og Tegninger i Hirschsprungs Saml.; Tegninger i Kbst.saml. og Glyptoteket (tillige større Reliefkompositioner i Vandfarve).

Jens Adolf Jerichau begyndte sin Karriere i Rom som begejstret Elev af Thorvaldsen. Han vandt Navn allerede 1842 i den tyske Kunstkreds som Thorvaldsens Arvtager med Frisen Alexanders Bryllup med Roxane, han var Thorvaldsens Efterfølger i andre Friser, som han tegnede paa samme Tid og modellerede uden Ændring i 70'erne, og han følte endnu sin Afhængighed af ham, da han udførte Kristusstatuen 1847. Toppunktet i hin Periode udgør Gruppen Herkules og Hebe (1845), der ganske vist hviler paa Thorvaldsen og paa Studier i Antikken (den +borghesiske Ares*, Afrodite fra Melos), men alligevel er et Hovedværk i dansk Klassicisme og selvstændigt i sin smidige Opfattelse af Formen, sin vægtige Plastik og Rytms Naturlighed og Bredde. Da man angreb ham for hans Afhængighed af Antikken, besluttede han i Trods at udføre et rent Naturstudium og modellerede endnu 1845 En Pantherjæger, en Situation af højeste dramatiske Spænding. Disse to Værker sikrede ham et internationalt Ry for hags Levetid. Men Pantherjægeren betød tillige, at han brød med Thorvaldsens Klassicisme endnu stærkere, end H.W. Bissen gjorde det med Landsoldaten fag Aar senere.

I dansk Billedhuggerkunst, staar J. som den af Thorvaldsens Arvtagere, der havde den fineste Formforstaaelse og den intimeste Kontakt ined Marmormaterialet. Med Grupperne Adam og Eva før og efter Syndefaldet (1848-49 og 1863) indledede han imidlertid det moderne psykologiske Studium af sjælelige Stemninger. Sammen med Naturstudiet af Formen her og i Pantherjægeren betegner dette Overgangen til den flg. Periode i Aarh.s sidste Del. J. var allerede i 40'erne langt forud for sin Tid. Han er Bindeleddet mellem Klassicisme og Naturalisme i dansk Skulptur frem for nogen, og dette virkede ogsaa paa hans Elever (fx Aug. Saabye).

Den senere Del af J.s Virksomhed var væsentlig optaget dels af kristelig Skulptur (i Lighed med Thorvaldsen), hvor det smukkeste Hovedværk maaske er Gruppen Dødens og Opstandelsens Engle (1850-51), dels af Studiet af den unge Kvinde, hvor Hovedværkerne er Slavinden, Den sovende Høstige (begge c. 1852) og Gruppen Badende Piger (1862). Disse Arbejder viste en Uddybelse af hans Følelsesliv og de intime Sider af hans plastiske Evne, men hans afgørende Indsats ligger i de fire Værker Herkules og Hebe, Pantherjægeren og de to Adam og Eva-Grupper. S.S-z.

Papirer i Det kgl. Bibl. - Allgemeine Zeitung, Augsburg, 9. Dec. 1842, 2741-42; 4. Juli 1843, 1483; 20. Okt. 1845, 2339; 19. Jan. 1846, 145 (Ad. Stahr); Kunstblatt (Behage z. Morgenblatt, Stuttgart u. Tübingen), 12. Sept. 1843, 302; 9. April 1846, 74-75; 1. April 1847, 64; 10. Juni 1847, 111; Ad. Stahr: Ein Jahr in Italien, II, 1847, 301-06, 420, 423, 439-40; III 1850 236-40; Heinr. Stieglitz: Erinnerungen an Rom und den Kirchenstaat, 1848, 77-78; J. (3. Schadow: gunst-Werke und Kunst-Ansichten, 1849, 354; M. Goldschmidt i Nord og Syd, IV, 1850, 149-156; H. C. Andersen i Folkekalender for Danmark 1854, 80-91 (ogsaa I Saml. Skrifter, XVIII, 1855, 122-33 og III. Nyhedsblad, Chria., 1853, 206-07; paa Tysk ved E. Zoller i Deutsches Kunstblatt, 1855 445-48); H. C. Andersen: Mit Livs Eventyr, 1855, 373-74 (el. jfr. I, 1926, 318-19); Berl. Tid. 9. Febr. 1861 (Fr. Bøgh); 1. Marts 1881; 23. Febr., 26. Juli (Nekr.) og 2. Aug. 1883 26. og 27. Febr., 26. April, 6. Maj (Morgen og Aften) og 19. Nov. 1884; 18. Dec. 1906 (F.Beckett); Ill. Tid., 1860-61, 154; 1867-68, 273-75, 281-83 (Fr. Bøgh); 1878-79, 85-86 (Elisabeth Jerichau); 1882-83, 545-46 (Nekr.); Ad. Stahr og

Fanny Lewald: Ein Winter in Rom, 2. Aufl., 1871, 108; Elisabeth Jerichau Baumann: Ungdomserindringer, 1874, 122-29; Karl Blaas: Selbstbiographie, 1876, 115, 128; N. L. Høyen: Skrifter, III, 1876, 332-34; Breve til H. C. Andersen, 1877 383-84; Jul. Lange i Nord.tidskrift, 1878, 257-61; affenberg: Vilh. Marstrand. Breve, 1880, 55, 66; H. R. i Nutiden, 1882-83, 443-44; E. Collin: H. C. Andersen og det collinske Hus, 1882 396-97, 399; Sig. Müller i Ude og Hjemme, 1883, 537-40; Chronique des Arts, Paris, 1883, 231; Journal des Beaux-Arts, Brux., 1883, 120; Kat. over J. Å. J.s Efterladenskaber, Auktioner 26. Febr. og 26. April 1884; Nic. Bøgh: Erindringer af og om Jens Adolf Jerichau, 1884 Jul. Lange: Billedkunst, 1884, 486-93; Alex. Wilde: Erindringer om Thorvaldsen og Jerichau ombord paa Fregatten Rota 1838 1884 Pol. 2. Jan. 1885; 14. Jan. 1907 (E. Goldschmidt); Pol. Mag. 15. Marts 1942 (Poul Knudsen); Zakarias Nielsen i Højskolebl., 1885, 409-14, 457-62, 513-18; Levin Schiicking: Lebenserinnerungen, II, 1886 330; Karl Madsen: Lundbye, 1895, 23-26, 164-65, 66, 188, 185-86, 187; A. T. i Nordslesv. Søndagsblad, Folkelig Del (Tillæg til Flensborg Avis) 7., 14., 21. Juni 1896; Forfatter Bogen, 1898 41 42-43, 44-46; Jul. Lange: Udv. Skrifter, I, 1900, 63-65; Meldahl og Johansen, 1904, 236, 280, 283-84, 296, 453; Soph. Michaelis: Billedhuggeren Jens Adolph Jerichau, 1906; samme i L. F. la Cour og Knud Fabricius: Danske Stormænd fra de senere Aarh., 1912, 619-22; F. Beckett i K. Aa., 1915, 5~ 8-10; Joh. Elbæk i Tiden, 1916-17, 88-89; F. Hendriksen: L. Frølich, 1920-21; Fr. Noack: Das Deutschtum in Rom, 1927; Fyens Stiftstid., Ugen, 15. Febr. 1931 (L. Maaløe); . Bobé i Tilsk., 1931 II, 200-17; E. Juel-Hansen: Bhgr. Jens Adolph Jerichau's Slægt, 1934 (ogsaa i Pers. T., 9 Rk. VI, 1933, 215-20); Fr. Weilbach: C. F. Hansens Chr.borg, 1935, 143 (Fra Ark. og Mus. 2. Ser. II); L. Maaløe: Assens gennem 700 Aar, 1936, 329, 352-53; H. Rostrup: Nyerhvervelser til Glyptotekets moderne Afd. 1931-36, 1937, 6-11; L. Rostrup Bøyesen i Tilsk., 1939 I, 373-74; H. Rostrup: H. W. Bissen, 1945; samme i Medd. fra Ny Carlsberg Glyptotek, II, Februar 1945, 32-35; Henning Gran: Julius Middelthun, 146.

Jerichau, Emil Jens Adolf Baumann, 1890-1916, Maler. F. 12. Dec. 1890 i Roskilde, d. 16. Aug. 1916 i Paris, begr. i Hørsholm. Forældre: Maler Holger H. J. (s. d.) og Hustru. Ugift. Uddannelse: 2 Aar i Murerlære i Hjørring;

orb. til Akad. paa Tekn. Sk. i Kbh. 1906-08; opt. April 1909 som Arkitektelev; overgik til Malersk. Jan. 1910; Elev her til Maj 1913. Rejser: 1911 Tyskland (Riesengebirge); 1912 Sydfrankrig (Bormel); 1915 Sydfrankrig (Bormel, Bandol St. Cyr), Spanien (Toledo, Madrid); 1916 Paris. Udstillinger: Kunstn. Eft. 1914; Den frie Udst. 1917; Stockholm 1919 (Liljevalch); Moderne dansk Kunst 1925; Forum 1929; Oslo 1931; Rundskueudst. 1936; Mit bedste Kunstværk 1941; Biennalen 1942; 18. Nov. Udst. 1945 (Mindeudst.); Sep. udst. 1916 (Den frie Udst., med Auktion), 1918 og 30 (Kunstfor.); 1919 (Kunstfor., Krietiania). Arbejder: Selvportræt (1910); Mødet i

Himlen (c. 1912); Guldfuglen (1912-13); Dante (1912-13); Gangen t\$1 Golgatha (1914); Den hellige Georg og Drageløven (1914-15); Menneskene søger Varsler (Offerfesten), Opus I-III (1914-15, heraf Opus II i Kunstmus.); Parti af et Hus i Hørsholm (Kunstmus., købt 1938); Elskov (1915, Aarhus Mus.); Havguder (1915); Evas Skabelse (1915); Den store Kardinal (1915); 1 Cirkus (c. 1915, J. W. Larsøns Saml. i Fyns Stiftsmus.); Hæcuba (1916); Susanne i Badet (1916); har malet Landskaber bl. a. fra Sydfrankrig og Spanien og arbejdet

med Raderinger, hvoraf et Udvalg er udgivet af Axel Salto i Klingens Mapper 1918.

Jens Adolf Jerichau var vor første Ekspressionist, endnu før Ekspressionismen ret satte ind hos os. Baggrunden for hans store allegoriske Kompositioner er æstetiske Spekulationer og til Dels mystiske Forestillinger, en Digting i Farve, i Formens Bevægelse i Billedrummet og i andre kompositionelle Værdier. De viser en tydelig Tilknytning til Vilh. Wanschers Fortolkning af den italienske Baroks store Stil, og personligt Samvær med Wanscher har sikkert haft megen Betydning for hans kunstneriske Udvikling. I sit korte Liv synes J. i sjældnen Grad at have levet

Drømmerens Tilværelse i Fantasiens og de sublime Abstraktioners Skønhed, og han har utvivlsomt mere end nogen anden vist sine Samtidige Vejen til den frie Personlighedsudfoldelse, som stiller sig suverænt og uden Hemninger over for Formsproget, og til Hengivelse i Kunststudøvelsens rent æstetiske Glæder. S.S-z.

Hovedstaden 22. Nov. 1914 (V. Wanscher); samme og V. Hammershøi i Kat. til Auktion 6. Marts 1919; Tidens Tegn 8. Dec. 1919 (Pola Gauguin); Berl. Tid 19. og 21 Aug. 1916 (begge K. Flor); 26. Nov. 1918 (Th. Oppermann); 22. Dec. 1930 (K. Flor); B.T. 23. Dec. 1930 (O. V. Borch); Soc. Dem. 21. Dec., 1930 (Pr. Wilmann); V. Wanscher: J. A. Jerichau (Vor Tids Kunst 2), 1931; Axel Salto i Klingens, Okt. 1917; Svend Rindholt i Saml., 1940, 137-43; 8. Schultz i Danske i Paris, II, 1938 Nat.tid. 17. Sept. 1945 (samme); Kunst i Privateje, I-ITI, 1944-45; Franz von Jessen: Mit Livs Egne, Hændelser, Mennesker, V, 1946, 158-60.

Jerichau Baumann, Elisabeth Maria Anna (Lisinska), 1819-81, Maler. F. 27. Nov. 1819 paa Landstedet Jolibord ved Warszawa, d. 11. Juli 1881 i Kbh., begr. paa Fr.berg (Solbjerg). Forældre: Kortfabrikant Philip Adolph Baumann og Johanna Frederikke Reyer. Gift 19. Febr. 1846 i Rom med Billedhugger J. A. Jerichau (s. d.).

Uddannelse og Rejser: Søgte efter kortere Ophold i Berlin videre Uddannelse i Diisseldorf (c. 1840-45) under skiftende Lærere; rejste 1845 til Rom, hvor hun blev gift og bosatte sig efter et Par korte Besøg i Danmark 1849; rejste siden meget i Europa og levede ofte i længere Perioder i Rom, adskilt fra sin Mand, med hvem hun dog stadig stod i venskabelig Forbindelse. Udstillinger: Düsseldorf 1844 (Debut); Charl. 1849-82 (31 G. m. 170 Arb.); Akad., Stockholm, 1850, 60, 66 og 70 (m. i alt 10 Arb.); Nord. Udst. 1872; 18. Nov. Udst. 1882; Kvind.s Udst. 1895; Raadhusudst. 1901; Kvindl. Kunstn. retr. Udst. 1920. Udrkølsel: Aarsmed. 1° 1858; Medl. af Akad. i Kbh. 1861.

Arbejder: Portræt af Frk. Emma Kraft og Portræt af Jens Adolf Jerichau (1846) (begge Kunstmus.); Danmark (1851, Glyptoteket, dep. i Carlsbergs Administrationsbygning.); Portrætter af Orla Lehmann (1848), Nath. Wallich, Meir Goldschmidt (1852) (alle Frborg); af Johanne Luise Heiberg (1852, Teatermus.); af Jens Adolf Jerichau (tilh. Udst. kom. ved Charl.); Husandagt (Aarsmed. 1858); Den saarede Soldat (1864) (erhv. af Kunstmus. 1866, dep. i Rigsdagen); H. C. Andersen læser for det syge Barn (1865); En Stranding under Brylluppet (forh. Johan Hansens Saml.); Marsk Stigs Døtre (1875); desuden Arb. i Kbst.saml., Kunstindustrimus., Museerne i Aarhus, Aalborg og Maribo samt i Nasjonalgall. i Oslo og i Nationalmus., Stockholm, Gøteborgs Kunstmus. og Mus. i Ddsseldorf.

Elisabeth Jerichau Baumann staar som en af Düsseldorfskolens mest fremtrædende Repræsentanter i dansk Kunst. Da den c. 20aarige polske Pige søgte Uddannelse i Düsseldorf, vakte hun hurtigt Opmærksomhed baade ved sin Skønhed og ved sin rige Begavelse. Her stod det saakaldte realistiske Historiemaleri i en livlig Blomstring, og med sit lette og flagrende Sind tilegnede hun sig hurtigt dettes Stil med dens varmt stemte Galleritoner. Hun fik Succes med sine polske Folkelivs- og Historiebilleder, ogsaa fordi Chopin havde bragt Polen paa Mode over hele Europa. I den i Danmark standende Strid mellem +de nationale* og +Europæerne* blev hun hurtigt en Forgrundsfigur i den sidste Gruppe. Ikke desto mindre søgte hun ihærdigt nationale Emner, men hendes Stil vedblev at være Düsseldorfskolens. 1851 udstillede hun sit kendte Billede +Danmark* og fik her gennem sin Sans for det aktuelle og Evne til at arrangere et levende Optrin en enestaaende Popularitet. Hun havde med denne Komposition, som var fremkommet i den psykologisk rigtige Tid, anslaaet de gængse Toner fra Fædrelandssangene. Som Modstykke malede hun efter 1864 den sentimentale Fremstilling af den saarede Soldat. Med en rastløs Energi rejste Elisabeth J. B. rundt i Europa, malede og skrev, og gennem hendes Skrifter (Ungdomserindringer (1874), Til Erindring om Harald Jerichau (1879) og Brogede Rejsebilleder (1881)) faar man det fulde Indtryk af hendes rige og facetterede Personlighed. H.M.

M. Müller: Düsseldorfer Kunstler, 1854, 315-17; Nicolai Bøgh: Elisabeth J. B., 1886; Fr. Bøgh i 111. Tid., 1867-68, 289-91, 297-99; sst. 1877-78, 353-54 og 1880-81, 533-35; Berl. Tid. 11. Juli 1881 (Nekr.); Dødsbo Auk.kat. 1881 og 83; John Paulsen: Nye Erindringer, 1901, 1-59; Emma Kraft: Brogede Blade, 1905, 274-80; L. Dietrichson: Svundne Tider, II, 1899, 268-79; Axelline Lund: Spredte Erindringer, 1917, 137-43; Fanny Lewald: Romisches Tagebuch 1845-46, 1927; Roskilde Avis 17. Maj 1934 (Svend Leopold); Rik. Magnussen: Godfred Christensen, 1-II, 1939-41; Else Kai Sass i Kvinden! Danmark, 1940, 708-12; Fyens Stiftstid. 1.Nov.1942.